

kassinaerid (enamasti *M. rotundifolia* L.), mitmed ohakad ja umbrohud, mis leida igalt põllult või aiast. Isegi mõni haruldasem taim esineb siin; näit. lakkhirs (*Panicum crus galli* L.) ja nadahein (*Atropis distans* Gris). Sama rikkaliku taimestikuga on prügihunnikud mujalgi linnas ja selle läheduses.

Toataimed. Olgu lõpuks tähelepanu juhitud ka toataimedele ehk niinim. toalilledele, mis esinevad enamasti akendel või nende läheduses laudadel, lillekorvides jne. ja silma paistavad tänavail liikujatele. Suurem ülekaal näib olevat mitmesuguseil begoonialiikidel, siis pelargooniumidel (enamasti *Pelargonium inquinans* Ait.), fuksiatel, juudihabemeil, valge-õiesel kellukal, vahest ka luuderohul ehk eefeul ja mürdil (*Myrtus communis* L.). Need on enamasti väikestes korterites valdavad. Suuremais korterites paistavad akna läheduses kummpuu (*Ficus elastica* Roxb.), filodender (*Monstera deliciosa* Liebm.), mitmed kaktuselised (enamasti tiibkaktused — *Phyllocactus*, hagukaktused — *Rhipsalis*, opuntsiad — *Opuntia*, näsakaktused — *Mammillaria*, siilkaktused *Echinocactus*, harva ka sammaskaktused *Cereus*), aaloed, kriinumid, isegi agaavid, asparid (*Asparagus* L.), sõnajalad (en. *Adiantum*'i liigid), vahel ka araukaariad (*Araucaria excelsa* R. Br.), hiina roosid (*Hibiscus chinensis* L.), kallad (*Calla* L.), mitmed palmid (enamasti *Trachycarpus* Wendl., *Kentia* Blume, *Chamaedorea* Willd., *Phoenix* L. jt.). Kohati ilmuvad akendele ka lilled, mis seotud aasta-aegadega: kevadel hüatsindid, piibelehed, alpi kannikesed, hortensiad (*Hydrangea hortensia* DC.), sügisel — astrid, krüsanteemid jt. Suvel ilustatakse rõdusid, aknakarniise enamasti mungalilledega (*Tropaeolum* L.), petuuniatega (*Petunia* Juss.) jne., kuna lehtlail ning trepi-äärseil põimuvad mets-viinapuud, õisoad ja lillhersed.

Fenoloogilised nähted. Iga taim vajab pärast talvepuhkust teatava hulga soojust, et võiks alata uus vegetatsiooniperiood. Kas taimed varemini või hiljemini tärkavad, punguvad, lehistuvad või õitsma puhkevad, oleneb varasest või hilisest kevadest. Linnas majade vahel on soojus kevadel suurem kui lagedal väljal või metsas, kus lumi seisab kauemini; sellepärast leidub Tartus üksikuil lõunapoolseil kallakuil juba siis üksikuid lehti ja isegi sel ajal, kui mujal veel lund leida; mõned taimed, nagu verehurmarohi, maajalg jne., tulevad välja koguni lume alt rohelisena või kollakana, kui neid on kaitsnud külma eest paksem lumekord.

Uuemate fenoloogiliste vaatluste puudumisel on meil Tartu kohta kasutatavad ainult vanemad andmed, aastaist 1869—1875, mil ülikooli Botaanika-aias toimetati vaatlusi ligi 70 puuliigi ja 30 rohttaime, enamasti puhmikute kohta. Nimetatud andmete võrdlemine Dr. K. Frisch'i poolt 1923. a. kogutud fenoloogiliste andmetega Tartu ümbrusest näitab, et fenoloogilised tingimused on Tartu ümbruses aastate jooksul jäänud peajoontes samadeks. Ülalnimetatud andmeist selgub, et puudest ja põõsast on täies õies aprilli lõpus: sanglepp, sarapuu, haab; mai esimesel poolel: jalakas, lehtmänd, vaher; teisel poolel: kask, saar, tikerberid, sõstrad, toomingas, kirsi- ja pirnipuu; juuni alupoolel: tamm, õunapuu, mänd, läätspuu, sirelid, kastan, pihlakas,